

Razlaga 22. člena Kodeksa novinarjev Slovenije

22. člen

Novinar v prispevkih o spolnih zlorabah in družinskih tragedijah ne sme razkriti identitete žrtev in njihovih svojcev, identitete storilcev ne sme razkriti, kadar bi s tem razkril identiteto žrtev. Enako velja za prispevke o drugih kaznivih dejanjih, če so vanje vpleteni mladoletniki. Identiteto lahko razkrije s soglasjem polnoletne žrtve.

Dopolnjeno besedilo 22. člena kodeksa prvenstveno ureja zaščito žrtev spolnih zlorab in družinskih tragedij ter celovito varstvo mladoletnikov.

Zapovedi v 22. členu so absolutne, zato glede razkrivanja identitete žrtev spolnih zlorab in družinskih tragedij ter razkrivanja identitete mladoletnikov, ki so vpleteni (kot storilci ali žrtve) v kazniva dejanja, ni možno tehtanje pravic žrtev in mladoletnikov z interesom javnosti. Novinar v skladu z 22. členom kodeksa ne sme razkriti njihove identitete (z objavo osebnih podatkov ali opisom okoliščin, ki bi lahko privedle do razkritja identitete) in tudi ne identitete njihovih svojcev.

Identiteto storilca lahko novinar razkrije le, če s tem ne povzroči razkritja identitete žrtve. V vsakem primeru pa mora za odločitev o morebitni objavi identitete storilca uporabiti škodni test, to je tehtanje med pravico javnosti do obveščenosti ter varovanjem zasebnosti in drugih osebnostnih pravic. Če identiteto žrtve ali storilca razkrijejo druge institucije, kot na primer policija ali sodišče, to novinarja ne odvezuje od odgovornosti spoštovanja 22. člena kodeksa.

V zares izjemnih primerih, ko bi nerazkritje identitete storilca lahko povzročilo širšo družbeno škodo (na primer, ko gre za pravnomočno obsojenega pedofila, ki dela v poklicu, ki predstavlja tveganje za ponovitev dejanja), lahko novinar razkrije identiteto storilca, četudi bi s tem lahko razkril identiteto žrtve. Vendar mora tudi v teh primerih narediti največ, kar je mogoče, da zaščiti zasebnost žrtev.

Vse druge situacije, v katerih pride do posega v zasebnost, ureja 17. člen kodeksa. V skladu s tem členom je novinar dolžan od primera do primera tehtati med zasebnostjo in drugimi osebnostnimi pravicami vpletenih ter javnim interesom. Razkritje identitete žrtev in (tudi) identitete storilcev drugih kaznivih dejanj in nesreč je dopustno, če novinar oceni, da nad pravico do zasebnosti prevlada interes javnosti do obveščenosti.

Iz dosedanje prakse razsodišča izhaja, da družinska tragedija ni katera koli nesreča, ki se zgodi družinskemu članu in prizadene družino. Družinske tragedije so lahko (ni pa nujno) obravnavane kot kazniva dejanja (na primer umori, hudo nasilje v družini). Družinske tragedije so zelo travmatični dogodki, ki prizadenejo večje število družinskih članov. Presojajo, ali gre za družinsko tragedijo ali ne, je treba opraviti ob upoštevanju konkretnih okoliščin vsakega primera posebej. Za posege v zasebnost v objavah o nesrečah, ki niso družinske tragedije, novinar uporablja tehtanje 17. člena kodeksa.

Novinarsko častno razsodišče novinarje pri poročanju o mladoletnikih napotuje tudi na uporabo [Smernic za poročanje o otrocih](#).